

Література: 1. Ансофф И. Стратегическое управление / Ансофф И.; сокр.пер. с англ.; науч.ред. и авт. предисл. Л.И. Евенко. - М.: Экономика, 1989. - 519с. 2. Белошапка В.А. Стратегическое управление: принципы и международная практика / Белошапка В.А., Загорий Г.В. - К.: Абсолют-В, 1998. - 352 с. 3. Мурашко М.І. Менеджмент персоналу. Навчально-практичний посібник. К.: Товариство "Знання", КОО, 2002. - 311 с. 4. Стец І. Проблеми формування та оцінювання трудового потенціалу підприємства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу :http://www.econa.at.ua/Vypusk_3/stez.pdf

*Юшкевич О.О.,
докторант кафедри економіки ЖДТУ,
м. Житомир, Україна*

МОНІТОРИНГ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗОНИ РАДІАЦІЙНОГО ЗАБРУДНЕННЯ

Концепція сталого розвитку, в перекладі з англійської «sustainable development» звучить, як життєздатний розвиток, що повинен покращувати не тільки життя всіх поколінь людей в однаковій мірі, але й сприяти збереженню природного середовища. Слід відмити, що сільськогосподарські підприємства в своєму розвитку, все ще знаходиться на стадії фронтальної економіки. Однією з найактуальніших проблем сталого розвитку для сільгоспвиробника є забруднення ґрунтів агроландшафтів довго існуючими радіонуклідами ^{137}Cs та ^{90}Sr внаслідок Чорнобильської катастрофи. Зона відчуження і зона безумовного (обов'язкового) відселення є частиною території, що зазнала найбільшого радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи. Тут залишаються незадіяними 260 тис. га землі. Радіоактивними опадами були забруднені й значні території поза її межами. В цілому в Україні радіоактивно забрудненими вважаються 6,7 млн. га сільськогосподарських угідь, що охоплюють майже всю територію українського Полісся. На цих землях працювали аграрні підприємства, вироблялась значна частина сільськогосподарської продукції [4]

Аварія продемонструвала вразливість держав перед глобальними техногенними катастрофами. Прямому радіоактивному забрудненню піддалося більше 10 відсотків території України, 160 тис. людей з 170 населених пунктів довелося назавжди покинути рідні оселі й переїхати в інші місця. В цілому три з половиною мільйона людей в Україні постраждали від катастрофи та її наслідків. Особливо це стосується сільських жителів.

Більше того радіологічний контроль за сільськогосподарською продукцією, що вирощена на радіоактивно забруднених угіддях, показує, що за останні роки рівні їхнього забруднення практично не змінюються, а в окремих районах доаварійний рівень значно перевищує існуючі нормативи, особливо це стосується селянських господарств. Різке зменшення обсягів застосування органічних і мінеральних добрив, хімічних меліорантів, знижує в дерново-підзолистих ґрунтах вміст доступного рослинам калію та обмінного кальцію. Внаслідок чого, зазначають науковці, з'являється небезпека підвищення забруднення сільськогосподарської продукції радіонуклідами цезієм-137 та стронцієм-90 [1, с.201]. Всупереч цьому, 18 липня 2012 р. Кабінет Міністрів України своїм розпорядженням «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері розвитку діяльності в окремих зонах радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» схвалив впровадження екологічних та природоохоронних проектів з вирощування сільськогосподарських енергетичних культур (ріпаку, швидкозростаючої верби тощо) і розміщення виробництва з їхньої переробки в зоні відчуження Чорнобильської АЕС [3]. Вважаємо, що без серйозних наукових досліджень, екологічного аудиту та внесення відповідних змін до Закону України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення», зокрема в розділ II – Правовий режим зон відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення, стаття 12, де чітко зазначено, що землі зон відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення виводяться з господарського обороту, відмежовуються від суміжних територій і переводяться до категорії радіаційно небезпечних земель. У цих зонах, згідно закону забороняється ведення сільськогосподарської, лісогосподарської, виробничої та іншої діяльності [2]. Такий крок суперечить в першу чергу створенню й розвитку сільськогосподарських підприємств, які повинні будуть здійснювати вирощування сільськогосподарських енергетичних культур та залучати до цього процесу певну кількість людських ресурсів.

З метою забезпечення сталого розвитку сільськогосподарських підприємств зони радіаційного забруднення необхідно здійснювати безперервні спостереження, оцінку і прогноз радіоактивного забруднення компонентів природного середовища діяльності сільськогосподарських підприємств, що передбачає накопичення відповідної інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень та застосування регуляторних дій.

Література: 1. Наукові основи агропромислового виробництва в зоні Полісся і західному регіоні України / редкол.: М.В. Зубець (голова) та ін. – К.: Аграрна наука, 2010. – 944 с. 2. Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 27 02 1991 р. №791а-ХІІ // Відомості Верховної Ради УРСР, 1991, № 16 (16.04.1991), ст. 198. 3. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері розвитку діяльності в окремих зонах радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи Кабінет Міністрів України; Розпорядження, Концепція від 18.07.2012 № 535-р // Урядовий кур'єр. – 14.08.2012. – № 145 4. Чорнобильські землі: від занепаду до відродження [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ridneselo.com/node/297>